

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicorum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr.

Előfizethetni a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felelős szerkesztő:

Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este. Szerkesztőség: Sz.-István-u. 3. sz. Kiadóhivatal: Szt.-István-tér 1. sz. Hirdetések helyenként 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr.

A hajsza vége.

Az a közkereseti részvénytársaság, mely Kossuth Lajos nevét óhajtotta politikai tőke gyanánt értékesíteni, — megbukott. Megbukott olyan csúnyán, mint talán politikai manőver soha.

Hetek óta tart a hajsza a katolikus papság és a néppárt ellen. Okot erre az adott, hogy Zimándi Ignác török-bálinti plebános könyvet írt Kossuth Lajosról, a melyben Kossuth politikáját és jellemét bírálta, nem maga, hanem idézett kútfők nyomán.

Igazak-e, a mik e könyvben Kossuth nevének rovására megírtak, most nem szándékozunk vitatni. Ezt elbírálni a törvénelem van hivatva. Ma Kossuthban az embernél többet, Magyarország függetlenségének eszméjét látjuk. Es tagadhatatlan, hogy az új Magyarország megalakulása az ő nevével van összeforruva. Eppen azért nem helyeseltük az oly törekvéseket, melyek e nagy történelmi alakot le akarják rántani a sárba és nem nagy alkotásait, hanem csak egyéniségének, jellemének gyöngeségeit igyekszik kidomborítani. Nagyon helytelen, elítélendő munkának tartjuk ennél fogva Zimándi könyvét s éppen úgy helytelenítjük Zelenyák és Lepsényi-nek ez ügyben követett magatartását.

Mind a három katolikus pap volt és néppárti. És nem is a könyv tartalmának, hanem ennek a körülménynek tudandó be

az a hajsza, a melyet e három katolikus pap ellen megindítottak és a mely Lepsényi orsz. képviselőnek megbotozásában érte el elvadásának tetőpontját.

Az országgyűlési függetlenségi párt által megindított hajszában a liberális kormányparti sajtó és a bukása felé közelgő „Magyar Hírlap“ voltak a legszenvedélyesebbek, de segített az ő tónusukban izgatni a vidéki liberális sajtó is, közte a mi igen tisztelt lapársunk a „Székesfehérvár és Vidéke“ is, a ki bámulatra méltó módon eltanulta azt a jó ízlést sértő támadási modort a fővárosi lapoktól.

Még fel sem ocsudott a közvélemény abból a méltatlankodásból, a melyet Pichler és Olay botrányos magaviselete idézett elő, s ime kipattan előttünk az Alkotmány leplezése alapján a legpiszkosabb politikai harcznak utalást keltő háttere.

A ki kételkedett eddig, hogy ezt a hajsztát mesterségesen készítették elő, s hogy egyenesen a katolikus papság és a néppárt ellen indították, azok most kétségtelen bizonyítékokat nyernek ebben az irányban.

Legelőször is az orsz. függetlenségi pártnak magatartásával foglalkozunk, ennek a pártnak két vitéz tagja volt a Lepsényi botránynak legszánalmasabb hőse és mikor e két botrányhős mentelmi ügyéről volt szó Eötvös Károly szólalt fel. Ez az Eötvös Károly Pichler és Olay botrányos magaviseletét „nemes felhevülésnek“

minősítette. Pedig ez esetben ebből a nemes felhevülésből neki is kijárna mint Kossuth gyalázónak egy pár botütés.

1872-ben ugyanis ez a most olyan nagy Kossuth-barát Eötvös Károly maga is, nem csak társaságokban s barátok között, de a nagy nyilvánosság előtt is ugyancsak törekedett Kossuth Lajos tekintélyét lerombolni. Akkor persze ez az Eötvös Károly, aki most a 67-es kiegyezés véresszáju támadója, Deákpárti politikus volt, a ki éppen a választások alkalmára írta jeles munkáját Kossuth ellen verses formában s „Karolusz“ álnév alatt. Ez a jeles verses politizálás egy helyen a következőképp hangzik:

»Nagy Széchenyi példáz hű cselekedettel«

»Lángszózatú Kossuth birja ékes nyelvvel S ha majd a hon elvesz, Kossuth menekülhet Idegen nép földén nyugodalmat lelhet.

De neked ó nemzet, szenvedni kell itten, Mentsem meg sorsodtól konyörülő Isten.«

»Nagy Széchenyi így szól, de szólott hiába Rászállt a magyarra önsorsának átka,

Nem hallgatott ő rá, hallgatott Kossuthra — Haj! fordult öröme nagy keserű búra.«

»A hazát feldulta harc, háboru mérge Felbomlott a jó rend, egyetértés, béke

Összedült Széchenyi minden nagy munkája Elvesztett, elveszett magyarok hazája.«

»Kossuth is menekült, a hazát így hagyta Idegen nép földén megett nyugodalmat

De kellett szenvedni a nemzetnek itten, Nem mente meg ettől a haragos Isten.«

Mikor Rakovszky István képviselő ráolvasta ezt a verset, akkor Eötvös egy-

Megtért.

— A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tárcaja. —

Írta: Mészáros Dániel.

I.

Késő este volt már; csendes, méla est, csak az ablak alatti fák lombjai közül hangzott pötköztes zene: a levelekkel enyelgő szellő suttogása. Szomorú emberek nótája ez, kik el tudják gondolni a fűszálak zizegéséből is a nagy fájdalmat. A természet jó muzsikos, minden hanghoz megtalálja a szükséges akkordot.

Sápadt asszony meredt a némaságba. Szívét nagyon érintette az esti hangulat. Rákönyökölt az ablakfélfára s ives szeméinek tekintetét egy pontra méreszté. Melle gyorsabban zihált s ajkain suttogva támadt a szó:

— Leányom, kis leányom.

Könnyé is kicsordult. Nagyon égették az arcát, mert zokogásra fakadt. Nem jó neki ez a csend, ez a mélaság jobban ráborul a szívére. Visszahúzódott egy kissé, homlokára omló haját viaszasimitotta a magának beszélt.

Köröskényi Dénesné szomorú sorsod lett. Büntetnek, amiért erényes vagy. S ez az ember nem hiszi. Inkább a rosszat, mint a jót. Hát ezért van a hűség, ezért a szerelem? O! tedd csak próbára erőmet jó Isten, amiért igaz, tisztá vagyok. De aztán jutalmaz is, ha árthatlanságom valóra válik. Ha rá gondolok bajomra, úgy fáj, úgy sajóg s a fájdalom után kínos csend, mintha a lelkem álnédék ki.

... Darab sötét felhő takarta el a szemébe villanó csillagot. Csöndes fuvalom jött hamar s vitte tovább a felhő darabot. A csillag újra ragyogott...

Óh! be jó egy szenvedő asszonynak a reményt vizionlátni. Mert a csillagnak minden sugara egy reményszál, tán azért teremtette őket az Isten, hogy örökké higgyenek, mert a csillagsugárban vezet hozzá az út.

— Visszamegyek hozzá, vissza. A lányomat akarom látni.

II.

Köröskényi Dénes, a nyakas, de jó szívű, maga igazgatta feleségére a ruhát, most egy esztendeje, mikor az asszony a megye szék-helyére készült bába. Szerette szépnek, csillagoknak látni a feleségét. Oly hűség volt ez nála, hogy az asszonynak szinte nyűg volt már. Érezte égetően az ura bomlását, tudta, hogy ez több már a szerelemnél: a fele féltékenység. És ha egy asszony érzi a féltékenységet, hogy kaczerkodik vele, hogy fonódnak a szálak köréje, amiben oly könnyen megbotlik!

Midőn a batár kigurult a régi portáról, Köröskényi Dénes folyton utána nézett s úgy szeretett volna utána rohanni, hogy ne menjen, csak az egyszer maradjon itthon, máskor el-mehet, mert most úgy égési bent valami.

A tízes lovak által ragadott hintó csak-hamar elfünt szeméi elől.

Tántorogva ment be a szobába s a kis agy szelére ült. Kis leánya fakúdt benne. Darabig szótlanul bámult a piros arcra. A

kis leány fölvetette a szemét s kaczagva kérde az apját:

— Anya elment s te itthon maradtál apa?

Szeretett volna sirmi a kérdésre, de nem mert. Félte ettől a csöppsgéttől, hogy elárulja előtte gyöngeségét. Mosolyogni próbált.

— Te miattad nem mentem el kis babuskám. Apa itt marad melletted s rád vigyáz. Anya elment táncolni, majd hoz neked édes-séget, cukrot, mert nagyon szereti ám ő a kis leányát, ott benn is mindig rá gondol. Aludjál édes, aludjál, álmoldj a mamáról szépet, anyalokkal, szép szárnyas anygalokkal.

— Te is lefekszel apa?

— Én is, hogyne, csak te aludjál...

Hazudozva hagyta el a kis ágyát. De hogy is fekszik ő le, meggy ő is szárnyakon, legjobb háttas lován. Idejében beér ő még arra a bábra, melyet az új főispánné tiszteletére rendeztek. Miért is kellett a főispánnal összekülönbözni neki azon a haszontalan utópitésen, most ő is ott lehetne, biztosan az első között. De megakarja mutatni, nem tiszteleg neki, van benne annyi önállóság, hogy távol maradjon. De hisz akkor az asszonyt sem szabad let volna beengedni. Ejh! mit, az csak asszony! a mai mulatság az ő dolguk. Egy komoly munkás embernek nem szabad a szoknya dől gaiba ártani magát. De mégis az asszony any-jával is egyedül van, a férjének mellette kell lenni. Hogyne, hisz úgy kérte a szegény Dénes, gyere velem te is. És ő megtárgalt ezt a kis kérést tőle. Az igaz, hogy a mostár

Mai lapunk 8 oldal.

szertlen eltagadta, hogy ő volna az a bizonyos Karoluz. Ez ügyben azonban a „Budapesti Hírlap“ 1892-ben jan. 1-én és 4-én megjelent számaiban kétségtelenül őt nevezi meg szerzőnek. De id. Szinyei József „Magyar írók élete és munkái“ című könyvében Eötvös Károly álnevei között felemlíti Karoluzt is. De sőt Marczali Henrik a „Pallas Lexicon“ 6. kötetének 201. oldalán Eötvös Károly életrajza dícséreteivel telt életrajzát megírva, annak végén számos érdemei között az említett verses röpirat szerzőjéül is őt említi fel. Eötvös védekezése tehát csak megvetésre méltó hazudozás. — Ime az egyik Kossuth-védő, a kinek szárnyai alatt nőtt képviselővé Alborák modellje, Pichler Győző jeles képviselő!

De az a lap, a mely a hajszát legbotrányosabban forszírozta a „Magyar Hírlap“ is éppen olyan Kossuth-gyalázó — fokozottabb kiadásban, — mint Eötvös-Zimándi-Zelenyák. Ez a lap, a mely ma a legvéresebb szájjal diühöngött Kossuth megsértése miatt, maga Kossuthot akkor, mikor az ravatalon fektült sikkasztással s más egyéb jellemben végő dolgokkal vádolta. Halála alkalmával 1894. márczius 24-én megjelent számában irt életrajzának „Ifjú évei“ című fejezetében ez a jeles hírlap, a mely a néppártot most „hiénának“ nevezte, a következőképpen hiénáskodott:

„Finom modora, eszes magatartása és csinos külseje megkedveltették özvegy gróf Saapáryné szül. Csáky grófnővel, ki családi peres ügyeit rábizta, de csakhamar bizalmasabb viszony jött létre köztük úgy, hogy a grófné vagyonának kezelésével is megbizta. A nagy bizalom azonban kellemtelenségeknek lón kuforrásává, mik jellemre is némi árnyat vetettek. Kossuth ekkor mulató társaságokba járt s gyakran látható volt a kártyaasztalok körül. Már sárospataki, majd pesti főiskolai tanuló

korában többször részt vett tanulótársai zajos mulatozásaiban s. noha meg tudta óvni magát a kicsapongásoktól, mindamellett a hajlam az ily mulatságok s különösen a játékok iránt megmaradt benne. *Igy történt, hogy uradalmi ügyvéd korában egy alkalommal játékközben sokat vesztett s a veszteséget a grófné rábizott pénzéből fedezte. A grófnőnek tudomására jutván az eset, megharagudott rá, számadásra hívta fel s vágyonával való visszaéléseiről vádolta. Kossuth, hogy gyanúsított becsületét megvédjé felmutatta a grófné leveleit a törvényszék előtt, melyekben az felhatalmazta, hogy vagyonával rendelkezék. E gyengédség, ha némileg igazolta is eljárását, a lovagiasság követelményeit sértette, melynek kínos hatását érezte is, úgy, hogy távozni kényszerült Zemplénből. Pedig nyilvános szereplése már bizonyos tekintélyt szerzett nevének.*“

Ime ilyen hangon irt 1894-ben Kossuth Lajosról a „Magyar Hírlap“, a mely most a hajszát vezette. Ez a lap 10 ezer példányban jelent meg és még sem akadt senki, a ki ezért a „Magyar Hírlap“ ellen támadt volna, de sőt rövid emlékező tehetsége folytán ő maga is annyira megfélekedezett, hogy most elég vakmerő volt Kossuth meggyalázása címén hajszát vezetni olyanok ellen, a kik sokkal kevesebbet irtak mint a „Magyar Hírlap“ s forszírozta Lepsényi inzultálását, a ki mint lapszerkesztő a hirdetési rovatban helyet adott e könyv ajánlásának.

Ime a háttérre annak a hajszának, a melyet a néppárt ellen folytattak. Tessék megnézni közelről ezeket a mellőket verő hazafiakat s utálat fogja el az embert ennyi alkoskodás és ámtás láttára.

A botnak két vége van. Most a másik vége a támadókat éri s azok nyomorulttan meglapulva hallgatnak, még védekezni sem mernek. Szeretnék agyon halgatni az egész dolgot.

Most már csak a *Sátkesfőhérvár és Vidékétől* kérdezzük, hogy csakugyan nem akadt olyan gazember, csak a katolikus klérus között? Kérdezzük, hogy Kossuth iránti lelkesedéséből kifolyólag helyeselt utlegetket, mikor fogja a „Magyar Hírlap“-nak kiutalványozni? — Hát a Vörösmarty-kör kitiltja-e a Magyar Hírlapot? — Ha őszinte volt felháborodásuk, akkor ennek be kell következnie.

A nagy közönségnek pedig azt a nagy tanulságot rejti magában ez az ügy, hogy a liberális politika boszorkány könyhájjában milyen undok mesterkedések folynak a közönség ámtására. Amint hazudtak ebben a kérdésben, a mint tetettek nem létező érzelmeket, úgy tesznek más alkalommal is.

— Főispán mint detektívönök. *Almásy Géza jász-nagy-kun-szolnokmegyei főispán ismét tanujelét adta nem éppen irigylésre méltó sokoldalúságának. Történt ugyanis, hogy hivatalos leiratban felszólította a megyei alispánt, tegyen neki jelentést Fincicsky Béla karczagi római katolikus lelkész előletről, viszonyairól, politikai és magán érzelméről. Az alispán hűségesen kiadta a főispáni parancsot a karczagi polgármesternek, Tassy Géza veterán jászberényi főkortesnek. Tassy erre ives jelentésben számolt be spiczlikedéséről. A dolog azonban valahogy kitudódott s Karczag város képviselőtestülete Madarász Imre országgyűlési képviselő indítványára rosszaságát fejezte ki a polgármester eljárása felett. A képviselőtestület ezenkívül a polgármester kémkedését jegyzőkönyvi megrovásban részesítette s utasította, hogy többé ne hajtson végre ilyen illetlen rendeleteket. Tassy felebbezett a megyéhez, a honnan a főispán emberei a meghatározottabb megfenygettek a karczagi képviselőtestületet, hogy feloszlatták, ha a felsőbb hatóságot bírálja. A jogáiban sértett város az Almásy-féle érdekszövetkezet tenyegedése ellenében a közigazgatási bírósághoz fordult. A panaszt azonban a megye a belügyminiszterhez terjesztette fel, s innen került ez a bírósághoz. Perczel belügyminiszter azonban kifogást emelt a közigazgatási bíróság illeté-*

főispán is a régi bácskaiakból való, de az sem enged, miért engedjen ő. De az asszony, igen az asszony ott van, nagyon szép!

Ki tudja nem éri-e baj?

III.

A megyebálok rendszeren egy hétig tartanak. Az elő este a lányoké, a második az asszonyoké, a harmadik a vendégeskedésé, a többi a bácskai virtusé. Ezeket a mulatságokon próbálják ki a bácskai virtusok a szomszéd megyebelieket. Ugy isznak az elsőségért, mintha a lovagkor pálmágsáért történnék a küzdelem. De hát ez virtus, ére, amivel dicsekedni lehet.

A megye három legjobb bandáját szedték össze erre a bála s az első estén amugy lányosan terjesztették a hangulatot. Csak egy-két mosolygó arcu mamának a szemé villogott jobban, ha többször látta táncolni a lányát ezzel, vagy amazzal a fiatal emberrel. Mert az első estén a legügyesebben lehet a párokat összehozni. Hány plébános a megmondhatója, hogy ily megyebál után hány fiatal pár szívügyeivel kell bibelődnie. De hát örülnek ezért ennek is. . . .

A cigányok hirtelen előállottak s rövid szünet után ráhúzták a Rákóczyt. A megyeház tanácskozó terme oly pompás, első rangu vendéglővé alakult át hamarosan, mintha egyből se lett volna azelőtt. S a kipirult arcu lányok lihegve ültek le, jól elrendezve, hogy mindegyik mellé kerüljön egy „másik“.

Ott a sarokban, hol alig lehet kettőt fordulni, a kisebb asztalnál, melynél csak öten ülnek, ott van Köröskényi Dénes felesége is. Ő és egy másik asszony vannak csak, a többiek a fiatalság vezetői. Hangos kacagással

válaszol a szép asszony néhány megjegyzésre, miben sok a rejtett értelem, de annál kevesebb a tiszta szó. S a kacagásba egyszerre beleszapódik a cigány kesergője:

Árva csallán van az udvarunkban,
Szép asszony van a mi szomszédunkban.
Rá se merem a szememet vetni,
Mert az ura megtalálna verni.

A főispán huzatja s egyenesen a sarok asztalnak tart. A fiatalok egymásután ugrálnak fel s engedik át a helyet a főispán ur ó méltóságának. Ez Köröskényiné mellé ül.

— Ezt a poharat a feleségem küldi, ő akar az első lenni, a ki az ismeretséget óhajtja. — S a főispán fölkap egy másik poharat s kocziint a szép asszonynyal.

A társaság egyik szeleburdi tagja odaugrik lelkesedésében a cigányhoz s ráhuzatja vele:

Szeretlek én egyetlenegy virágom . . .

Ekkor nézett Köröskényiné mosolygósan a főispán szemébe, megígérte, hogy a férjét kiengeszteli, ujra teremti a régi barátságot. A főispán ezért kezét csókolt s ekkor csapódott közük a cigány nótája. Mikor az ártatlan csók elcsattant, már Köröskényi Dénes rántotta föl a főispán fejét felesége kezeiről.

IV.

Az új főispánnak tartós hivatalt jósoltak, mert szerelmes embernek a kardja hasítottá végig a homlokát.

Köröskényi Dénes, mint a kivert vad, rohant a párbaj után haza, azt hitte, otthon találja az asszonyt, a ki ártatlan volt, csak azért volt hibás, mert a férje nagyon szerette.

Köröskényi belsejébe kinzó sejtelen fészkelte be magát, nem tudta feledni az asszony tekintetét, a mely oly édesen nézett a főispán szemébe. Vad szenvedélyében még az anyáról is megteledekezett.

Nagyon sokszor elült az ablak mellett, várta, leste a feleségét, hátha megjön, ezzel csak azt bizonyítja majd, hogy véletlen, akaratlan tekintet volt az. De mikor meghallotta, hogy Köröskényi Dénes elment a főispánhoz s még az ő nevében is megkérte, a vad ember betette az ablakot s sohasem nézett ki rajta arra, amerről hiteztársát várta.

És ha nagyon erőt vett rajta a fájdalom, ölébe vette a kis lányát, vele pótolta azt a nagy veszteséget, a melyet fölzaklatott érzelmé idézett elő.

V.

. . . A másik határban pedig egy halvány asszony virrasztott néha éjszakákon által s puha párnáit tele sirta könnyeivel, mert kétszer nagyobb volt az ő vesztesége amazénál: nem láthatta egyetlen kis lányát, nem ölelhette a szeretett — vasembert.

Köröskényi Dénesnek megborzadt az est esőndjétől, még a májusi esti fuvalom is égette homlokát. Az anyja hiába vigasztalta, nem talált ő enyhítő irt még anyja vigasztalásában sem. Kimondhatatlan vágy kergette vissza . . . vissza az elhagyott fészekbe.

Befogatott. Magára vette azt a ruhát, melyben a bálon volt, gondolta: ebben faszította el magától, ebben vegye vissza a férje.

Mint gondolat, termett a kocsiában egyenesen a köröskényi pusztára hajtatott.

hessége ellen, hogy így megóvja a spicizlikedő társaságot a megérdemelt büntetéstől.

Olay és Pichler verekedése. A képviselőház mentelmi bizottsága *Chorin* Ferencz elnöklété alatt tartott tegnapi ülésében folytatta *Lepsényi* Miklós képviselő mentelmi jogának megsértése tárgyában *Rakowsky* István által tett bejelentés tárgyalását. A mentelmi bizottság ez alkalommal — egy tagjának kivételével — kimondta, hogy midőn két képviselő egy képviselőt megver, az nem képezi a mentelmi jog megsértését. De kimondott egyebet is. Eddig csak arról folyt a vitakozás bizonyos körökben, hogy egy testben két lélek is lehetséges: egy jó és egy rossz. Most kimondta a mentelmi bizottság, hogy egy embernek három teste is lehet. Lepsényire ugyanis kisütötték, hogy van neki egy képviselő, egy papi és egy szerkesztői teste. Olay és Pichler pedig egybehangzóan azt vallották, hogy ők a szerkesztői testet ütötték, tehát sem a papi, sem a képviselői földi hívelet. Ergő a mentelmi jog nincs megsértve. Érdekes különben a megemlítésre, hogy a fenti határozat hozatalánál a kormánypárti és Kossuth-párti képviselők ritka egyértelműséggel voltak egy nézetben.

Fiat justitia!

II.

Havranek József polgármester kétszer is megjelent e héten diszruhában a város képviselőtestületében és nem akadt senki, aki a fülébe sugta volna a Nagyságos urnak, hogy legjobb lenne elbujni, hogy az emberek ne is lássák, hogy elfeledkezzenek létezéséről, — ha ugyan áldásdu polgármesterkedése tulon tul nem gondoskodott volna arról, hogy őt el ne felejthesük — egy évszázadon keresztül.

Nem tudjuk még a város képviselő-testülete miképen fog fellépni Havranek polgármester ellen, a Seidel végtárgyalás során nyilvánosságra került dolgokból kifolyólag. Ez azonban az ő dolguk, bármit tegyenek, ez nem tart vissza bennünket attól, hogy kötelességünket a legerélyesebben ne teljesítsük.

A „Székesfehérvár és Vidéke“ — nem először — egyik nem régen megjelent számában valóságos önmagát czáfolja le, a midőn azt írja, hogy a városházán semmi hiba nem történt, ott minden a legnagyobb lelkiismeretes-

— A diófánál állj meg János. Egyedül akarok bemenni, ne tudja meg, hogy jövök. S az öreg béres, aki maga is érezte az ut nagyságát, siettetta a lovakat, hogy minél előbb megtörténjen az egész eset.

A nagyház utra eső részének egyik ablakából halványan szűrődött ki a lámpa fénye, látszott a kivetődő árnyakon, hogy benn járkálnak s történt valami. Kís leányának a szobája volt. Az asszony szive gyorsabban kezdett dobogni, egyre lázasabban vert. Az utat sem kereste már, úgy törtetett előre a tüskéne keresztül. A mint a ház sarkára ért, a férje hangja ütötte vissza. Megállt. Keble lázasabban lihegett, rélni kezdett. De hamarosan felalélt e levett állapotából. Az orvos nevét hallotta említeni. Nem volt többé a gyöngye asszony, az elűzött félnék feleség, új erőt érzett magában, melylyel még a vasemberrel is meg tud küzdeni. A mellékfolyosón szökött be s a lánya szobájának az ajtaját erővel szakitotta fel. Sikoltani akart, de még a lélekzete is elakadt. Némán odarogyott az ágy mellé s öntudatlanul karolta át a beteg gyermeket.

Köröskényi Dénes belépett. Ő is némán állt egy darabig. A kis leány egyszer csak magához tért s mikor tekintete az anyjára esett, kaczagva szólalt meg:

— Apa, nézd, nem fáj már semmi, anya itthon van már.

séggel, a lepedánsabb pontossággal ment; Havranek polgármestert ártatlanul üldözik „mesterséges hajszát“ folytatnak ellene és Havranek ha nem is volt „vas kezű“ de „tisztá kezű“ volt.

Elismerjük ez utóbbi állítását. Tiszta kezű volt, mert Pilátusként mindég mosogatta a kezét.

Majd szolgálunk mi az ő polgármesterkedésére vonatkozólag több eddig le nem közölt adatcskával, mert hisz itt lesz nemsokára az idő, a mikor a közgyűlés dönteni fog a polgármester felelőségének kérdésében. Most csak egy aktuális kis dolgotcskát írunk meg.

Köztudomású dolog, hogy a Simor-téren keresztül vonuló, ugynevezett malom-csatorna ama részét, mely az orth. izr. egyház épületétől a megyeház épületéig terjed, most boltözzák be.

A boltözzási előmunkálatokat igen sok ember nézi. Különösen tegnap, mikor az ott volt a ledöntött élőfákat árverezték, a szokottnál is többen voltak! Közöttük két bennszülött nyárspolgár, valószínűleg városi képviselők, a kik a szennyes vizet látva lapunk egy barátjának füle hallatára a következő párbeszédet folytatták:

A. No ideje is már, hogy a város e ronda bűzös vizet beoltoztatja. Eddig alig mehetett el az ember erre, a nélkül, hogy a legnagyobb undort ne érezze.

B. Igazad van. Máshol a víz a levegőt üdíti, tisztítja s magát a vizet pedig a szomszédos kertek öntözésére használják. De e szennyes vizet különösen azért, mert a Felmayergyárból mindenféle salakot, elhasznált festéket s egyéb mosadékot ide beeresztenek, azért sem mosásra, sem öntözésre nem lehet használni.

A. Ebben meg neked van igazad. Sőt én, mint régi lakosa és bennszülöttje e városnak, azt hallottam, hogy e vizet a beleeresztett gyári rondság anyyira elrontja, hogy még a sárretn sem lehet vele öntözni s az e csatorna partján termett káposztát ha ketté vágják, a torzsa melletti leveleknél meg lehet találni az indigó festék lerakódását, a mi pedig az egészségre felette veszedelmes.

B. Elhiszem azt. De e festékekkel befertözött víz nemcsak az emberekre káros, hanem még a marhákra is. Igen sokszor fordult elő, hogy a gulyabeli marhák közül, melyek ősz elején a réteken legeltek, s a csatorna vizéből ittak, több megdöglött, s így sok szegény ember nagy kárt szenvedett. Volt ugyan rá eset hogy a károsultak közül a nagyobb szájuak titokban kárpótoltattak a gyárosok által, de még többen voltak olyanok, a kik semmilyen kárpótlást nem nyertek.

A. Apropos! tudod-e kedves barátom, hogy mit fizet a gyár a vízjog használásáért?

B. Azt nem tudom, pedig régi képviselő vagyok. Ha azonban jól emlékszem, az öreg Felmayér, kinek becsületére legyen mondva, még maga is mosott e vízben a régebbi időben, midőn még nem volt gyára, s a vizet csak egy kis hidról használta, évi 100 frtot fizetett. Azt azonban, hogy jelenleg mit fizetnek nem tudom. Egyszer már a költségvetésbe is utána néztem, de ott e czimen felvéve mit sem találtam.

A. No barátom, ha az áldott emlékü Felmayér egy hid használatáért 100 frtot fizetett, akkor a gyár legutóbbi tulajdonosainak, kik a vizet az egész határban tönkre tették, 3—4000 frt évi díjat is kellett volna fizetniük. De hát ki rendezi ez ügyet?

B. Ki más, mint Havranek, a polgármes-

ter? Ő van a város élén s mint tudom, törvény is van, mely a városokban a polgármestert bizza meg a vízügyek rendezésével.

A. Abá! Most már tisztában vagyok az egészszel. Hisz ha ő tőle függött, úgy a Felmayerenék, kiktől ő, mint mondják, sokat örökölt s kik neki jöltevői voltak, bizonyára mit sem sejtettek. Na, szépen vagyunk! Ez az a tisztá kéz, a melyről a „Székesfehérvár és Vidéke“ a mult számában írt?

B. De halld barátom! Nekem meg más jutott az eszembe, a mi szintén érdekes. Hát mint tudod, az egyik Felmayerné — a Károlyné, Havranek-leány — tehát közeli rokona, vagyis huga Havranek József polgármesternek. Tehát Havranek József ez ügyben érdekelt fél s mint ilyen, nem is lehetne bíró. Ja, így vagyunk mi! Fizetjük a nagy pótdótot, mely most is 12 százalékkal több lesz, de hát nem is lehet másképp, ha Havranek József polgármester az atyafiságot előbbre helyezi a város érdekeinél. Pusztulunk, veszünk, míg ez az önző, ravasz ember lesz a polgármester.

A. Mért nem teszték Havranek polgármester ellen a közgyűlésen?

B. Nehéz dolog az. A bizottsági tagok között igen sok lekötelezettje van s igen sok rokona, kik lehurrogatják az igazmondókat, mert az ő érdekük is azt kívánja, hogy Havranek maradjon a polgármester.

A. Szépen vagytok! Mindegyitek tudja, hogy Havranek polgármester kárára van a városnak s egyik sem mer ellene tenni. Vetterizmus, vetterizmus...! — Különben Isten veled, menjünk haza a bőjti ebédre!

*

Igy folyt le a párbeszéd s melyről értesülve utána néztünk a dolognak s rájöttünk, hogy 1885-ben, midőn a vízjogi XXIII. t. ezik életbelépett, Havranek volt a polgármester s huga a gyártulajdonosok egyikének felesége. Így tehát ő már ez időben érdekelt fél volt s nem lehetett, nem lett volna szabad, hogy ő intézkedjék a Felmayér-gyár vízjogi kérdésében. De más dologra is rájöttünk!

Az ideai zárszámadásokban a város vagyosának leltárában míg a sörházmalmi vízjog 30,200 frtra, a Kallóalmi vízjog 10,000 frtra, a Purgalmi vízjog 2000 frtra van felvéve, addig a város közepén levő s a csatorna vizét megmételvező Felmayér-gyár folyó használata 100 frt évi tiszta jövedelem alapján 2000 frtra van felvéve.

De tovább megyünk!

Kerestük a bevételek között, de nem találtuk ezt a 100 frtot sehol. Hanem találtunk mást. A rendes bevételek „Haszonbérek“ czim alatt levő 4. tételének: „Terek és térségek haszonbére“ indokolásában a következő megjegyzés van:

„A nagyobb bevételt Peuser Frigyes által 9 évről reá kirótt vízhasználati jog után befizetett összeg eredményezi. A hátralék bejelentetett, melyet a Felmayér István és Fiai ellen vízjog után vezetett 700 frt s több régi kétes kövétel képez.“

Ebből sajnos csak azt látjuk, hogy a naggyár ma is csak 100 frttal van megterhelve de sőt ez a 100 sem lett behajva. Miért nem Talán azért, hogy ez a hátralék rendezése figyelmet felne hívja, hogy egy óriási gyá telep, a melynek fenállása a város közepi közegészségügyellenes, csak 100 frtot fizet vízjog használatáért. A szegény nyomorú embernek adóját dóbszával is behajtják és

Felmayer-gyár 7 év óta nem fizet a vízjogért semmit — csak a papíron.

Seidel Lajos hanyagsága a városnak semmi kárt nem okozott, ilyen 7 éves hanyagság seholy nem konstataztott, hivatalától mégis függesztették, állásától elmozdították, 7 hónapi börtönrre ítélték. Szeretnének tudni a „tisztakezü” polgármester, mely alapon halogatta Felmayerék vízjogának rendezését? Ennek a milliomos czégnak 7 éven át miért adott a vízjogi díj fizetésére haladékot? Avagy ez ellene intézve s csak a városi pénztár nem tud róla?

Talán az is lehetett az oka e hallgatásnak, hogy a rendezés ne kerüljön a közgyűlés elé, a mely bizonyosan a gyár vízhasználatának megfelelőleg egy pár ezer forintot vetett volna ki évente. Ez pedig hét év alatt vagyont kitevő különbözet. Olyan gazdag a város, hogy sok ezer forintot könnyen ajándékozhatott Felmayeréknek? Tessék erre megfelelni a polgármesternek, a ki mindig veri a mellét, hogy a város érdekét szolgálta.

A város törvényhatósági bizottságában pedig hisszük, hogy fog akadni olyan tisztességű becsületes ember, a ki ebben az ügyben felvilágosítást fog kérni. Nem kételkedünk, hogy maga a törvényhatósági bizottság a mulasztást elkövetett polgármester felelősségét kimondja és fokozott e hanyagsággal vesztéség kártérítésére kötelezni fogja.

Fiat justitia!

Ha egyik tisztviselőt könnyelműségéből elkövetett hivatali mulasztásaiért 7 hónapi börtönrre ítélik, bár senkinek kárt nem okozott vele, becsületes kötelessége a város törvényhatóságának lesújtani arra a főtisztviselőre is, a ki akár anyagi érdekből, akár bűnös hanyagságból ezrekig megkárosította a várost.

A kath. körök szövetsége.

A kath. körök és olvasó egyesületek országos szövetségét előkészítő bizottság a következő felhívást intézte az összes kath. körök és olvasó egyesületekhez:

Mélyen tisztelt Elnökség!

A Magyarországon immár nagy számmal létező kath. Körök és Olvasó-egyesületek régóta érzik a szükségét annak, hogy egymás között megalkossák, a szoros kapcsolatot, az állandó összeköttetést, hogy így közös erővel haladhassanak kitűzött céljaik felé, jobban érvényesíthessék az egyesülésben rejlő erőt, nagyobb befolyást gyakorolhassanak a kath. társadalmi életre, irányítva és vezetve a katolikus társadalmi mozgalmakat.

E feladat megvalósításának szükségét érezte már az 1896-ban megtartott egyesületi kongresszus is, mely egyik határozatában kimondotta, hogy a kath. körök és egyesületek országos szövetsége mielőbb megalakítandó; de bizonyítja azt napról napra az élet és a tapasztalás is, hiszen tudjuk mindnyájan, hogy kath. köreink működésének a legnagyobb lelkesedés mellett is utját szegi az egység hiánya, hogy az egyes kath. egyesületek magukban állólag, egymás segítsége nélkül országos kath. mozgalmakat sem nem kezdeményezhetnek, sem nem vezethetnek, hogy az egyesületi életet nem mozdíthatják úgy elő, amint azt közös erővel tehetnék.

Ísmerve jól mindezen okokat és parancsoló követelményeket, a Budapesti Katolikus Kör, mint erre már központi helyzeténél fogva is hivatott tényező, elhatározta, hogy mozgalmat

indít „A Magyarországi Kath. Körök és Olvasó-egyesületek Országos Szövetségének” megalakítása ügyében, és kidolgozta a szövetség tervezetét, melyet tisztelettel ide mellékelve van szerencsénk a m. t. Elnökségnek megküldeni s mely tervezet alapul szolgálhat a további tanácskozásoknak, alapjául szolgálhat a megalakítandó országos szövetségnek.

Kapcsolatban e tervezettel, tisztelettel kérjük a m. t. Elnökséget s a bölcs vezetése alatt álló egyesületeket a következőkre:

1. *Szíveskedjenek kimondani, hogy szükségesnek tartják s elvben hozzájárulnak a kath. körök és olvasó-egyesületek Országos Szövetségének megalakításához.*

2. *Válasszának és küldjenek fel az egyesület részéről négy képviselőt a f. évi augusztus hó 23-án Budapesten tartandó nagygyűlésre, melyen a Szövetség tervezetét megvitatta, megállapítva, meg fogjuk alkotni a „Magyarországi Kath. Körök és Olvasó egyesületek Országos Szövetségét.”*

A csatlakozást s a megválasztott képviselők neveit tisztelettel kérjük június hó végéig a Budapesti Katolikus Körnél (Budapest, IV. Molnárutca 11.) olvettellenül bejelenteni.

A h. l. négy képviselőt nem lehetne az egyesületnek választania, kik e nagyfontosságú ügy érdekében a fővárosba feljönni hajlandók, ott, válasszon az egylet magának egy vagy két képviselőt, a mennyit lehet.

Megjegyezzük, hogy a nagygyűlés tárgyairol s a nagygyűléssel kapcsolatos egyéb dolgokról a később kiadandó részletes program fog tájékoztatást nyújtani.

Mélyen tisztelt Elnökség!

A Budapesti Katolikus Kör, midőn e mozgalmat megindítja, nagyon jól érzi, hogy ezzel nem csupán egy szervezeti kérdést akar megoldani, de országos szervezetet, erős és munkára kész középpontot akar teremteni magának az egész katolikus társadalmi munkának is, mely meg fogja teremteni a kath. társadalmi életet Magyarországon. Reméljük tehát, hogy a testvér-egyesületek lelkesedéssel, nemes buzgalommal fogják felkarolni ezt a mozgalmat, és sietni fognak közös erővel, közös lelkesedéssel megvalósítani a nagyfontosságú tervet. Isten velünk!

Budapest, 1898. május 25-én.

Kürner Károly, gróf Eszterházy M. Móricz, ifj. gróf Zichy János,
elnök.

Pintér Kálmán,
ügyvivő altnök.

Gyürky Ödön,
titkár.

HIREK.

— **Urnappja.** Az Urnappja a világ minden táján elterjedt katolikusok óriási tüntetése a *Megváltás* egyik legcsodálatosabb ténye mellett; tüntetés melyben résztvesz minden hívő katolikus elkezdve a királytól a legutolsó napszámosságig. Mi több részt vesznek benne a nem katolikusok is és pedig nem is annyira merő kíváncsiságból, hanem szívök ösztönéből, mely akarva nem akarva kielégítést keres abban a mi szép, megható, szent és felséges. Az Urnappi ünnepi pompájából részt kíván még a nagy természet is, mely pazar kézzel szórja a növényvilág kincseit annak az *Urnak utjára, kinek létét és szépségét köszöni.* — Városunkban a lehető legnagyobb díszben s példás rendben folyt le a katolikusok legfényesebb ünnepe. Reggel 8

órákor a nagyharang zúgása, jelezte a főpásztor közeledtét, ki az *Ecce Sacerdos* magasztos dallama mellett vonult be a szépen feldíszített székes-egyházba s teljes papi segédlettel celebrálta a szent misét. A szent misén, valamint az utána következő körmenetben ott láttuk a város mint pátrónus részéről: *Havranek József* polgármestert, *Reé István* főkapitányt, *Gebhardt Bódogot* teljes díszben, majd *Nemsits Gyula* pénzügyi tanácsost, a vármegye részéről báró *Fidák Pál* főispánt, a törvényszék részéről *Darócsy István* elnököt, a katonaság részéről *Kránitz János* altábornagyot, a különböző fegyvernemekhez tartozó tisztekkel, a hatóság mögött pedig a városunkban pár hónapja alakult *Oltárregyesület* hölgy tagjai haladtak *Szőgyény-Marich Julia* elnök vezetése alatt. A középiskolák növendékei tanáraik vezetése mellett, a különböző testületek zászlóik alatt, a honvédség és a 69. ezred díszszázadai, a honvédekzenekar, a szentségi Üdvözítő utja előtt virágot hintő fehér ruhás leányok, a *Ferencz József* nőnevelde tanulóinak e kedves csapatja, a hívők nagy serege oly remek képet nyújtottak, mely a szemlélőben meghatottságot s lelkesedést idézett elő. A körmenet után *Te Deum*, majd pedig sz. beszéd, melyet *Kéri Ferencz* karkáplán tartott, zárta be a katolikusok ezen legszebb ünnepét.

— **Urnappja Aicsunthon.** Aligha volt szebb urnapi körmenet az aicsunthinál. Az ünnep szépségével teljes összhangban volt az idő. Kissé borús reggel után a legszebb verőfényes tavaszi nap kedvezett az ünnepnek, mely reggel 9 órákor *Szauer László* udvari lelkész által az udvari templomban elmondott nagymisével vette kezdetét, melynek végéig a „Pange lingua gloriozi” intonálása után az iskolás gyermekek éneke mellett megindult a menet a virággal és zölddel hintett utakon a négy oltárhoz, melyek közben a park legfestőbb útjain állottak. A nagymisében, valamint a körmenetben részt vettek s a pap által a menyeezet alatt vitt oltári szentség után közvetlen haladtak az igazi vallásosság ihlettségével arczukon *Jozsef* főherceg huszár tábornoki egyenruhájában, ékesítve magas rendjeleivel és *Klotild* főhercegnővel, utóbbiak virágszirmokkal telt kosárkat tartva, melyből minden oltártól elinduláskor a Szentség elé virágot szórtak, mit utánok az uton tovább a fekérruhába öltözött iskolás leánykák folytattak. A körmenetben a főhercegi családot követték *Libits Adolf* kir. tanácsos igazgató és *Unterauer József* udvari titkár főhadnagy egyenruhában rendjeleikkel, továbbá a helybeli és vidéki intelligencia és a nép. A menet elején az aicsunthi és pusztai tűzoltóság haladtak, továbbá az ipartestület zászlójuk alatt. Az oltároknál a szentséggel adott áldás közben az ágyuk szóltak, melyek hangjaitól visszhangzottak a Vértések, melyek Aicsunthot koszorúzzák. A szertartás 11 órákor ért véget.

— **Személyi hír.** *Szőgyény-Marich László* osztrák-magyar nagykövet, mint *Berlinből* jelentik, ma magyarországi birtokára utazott, hogy ott ülje meg e hónap 14-én ezüstlakodalmát.

— **Anyakönyvvezetői kinevezések.** A m. kir. belügyminiszter a *sárosi* anyakönyvkerületbe *Heissler Béla* jegyzőt anyakönyvvezetővé, a csákvári anyakönyvi kerületbe *Kudich Nándor* segédjegyzőt első, — *Kradigaty Sztatimir* segédjegyzőt pedig második anyakönyvvezetői helyettesé kinevezte; egyben pedig *Molnár Károlyt* a sárosi kerületben viselt anyakönyvvezetői — továbbá *Drenovics Dezsőt* a csákvári kerületben viselt első anyakönyvvezetői helyettesi, *Heissler Bélát* pedig ugyanazon kerületben viselt második anyakönyvvezetői helyettesi tiszteiből fölmentette.

— **Érettségi vizsga.** A zircz-cziast. rendszékesfejérvári főgymnáziumában az érettségi vizsgálatok *Spitkó Lajos* tankerületi főigazgató elnöklete alatt június hó 7., 8. és 10-én tartat-

tak a következő eredménnyel: 25 tanuló közül jeles érettség 5, jól érettség 12, érettség 7, egy pedig 2 hónappal visszavetett. Jeles érettség: *Fersich János* növ. pap, *Halla Aurél*, *Keller Károly*, *Leib Imre*, *Vass József* növ. pap. Jól érettség: *Havranek József*, *Kirnbauer Gyula*, *Koroncay József*, *Kostyelik Gyula*, *Kovács János* növ. pap, *Östör Lajos*, *Schubert Sándor*, *Sohár Endre*, *Sályom Jenő*, *Steiner Ödön*, *Türk Ödön*, *Üveges Ferencz*. Érettség pedig: *Brandt Dezső*, *Braun Gyula* növ. pap, *Metykó Károly*, *Nagy Zsigmond*, *Námessy Miklós*, *Neprossel István*, *Zsédelyi István*.

— **Évzáró vizsgák.** A székesfejérvári belvárosi és a felsővárosi elemi iskolákban az évzáró vizsgák a jövő hétfőn fognak megtartatni, s azt megelőzőleg reggel a belvárosi, illetve a felsővárosi plebánia templomban ünnepélyes „Veni Sancte” tartatik.

— **Házasság akadályokkal.** O. G. A. ur a múlt esztendőben önként beállott Székesfejérváron a honvédséghez. — Segédjegyzőnek mondotta magát s azt állította, hogy Szolyváról Bereg megyéből jött, a mit kétségbe vonni mindeztideig senkinek sem jutott eszébe. Nagyon jól érezte magát itt, föllebbvalói is szerették és a csillaghullás idején tizedesi rangra emelkedett. Egyszer csak elgondolta magában, miszerint nem jó az embernek egyedül lenni és udvarolgatni kezdett Sz. S.-né szemrevaló leányának s egy szép napon el is jegyezte. Sz.-ék a körülményekhez képest boldogok voltak, de a tizedes ur pillanatnyi pénzavarai mindig sürűbbekké váltak s boros felhőkkel kezdtek fenyegetni a tisztas familia derült egét. Sz.-nének sehogy sem ment a fejébe, hogy egy gentleman, a kinek Beregvármegyében, ha nem is latifundiumai, de mint állítja, igen szépen fejlődő buzávetési vannak, hogy szorulhat meg annyira, hogy leendő anyósához kénytelen segítségért folyamodni, a helyett, hogy mint illik, jegyajándékkal kedveskednék. E közben megtudta azt is, hogy a jeles praedikátumot viselő vélegény egy más leánynak, M. I.-né fiatal nőrokonának is tett házassági ajánlatot, melyet azonban a visszautasított. Kaptá magát tudakozódni kezdett s a vett információk olyanformán hangzottak, hogy reménybeli veje urának birtokai széles e hazában nem léteznek, de felesége igemis van valahol messze, a ki valószínűleg megbotránkoznék azon, ha megtudná, hogy szeretett férje mást akar szerelmével boldogítani. Ezek a hírek meglepték ugyan Sz.-né, de igyekezett rögtön magához térni és O. G. A. urat, a daliás tizedest és vélegényt tegnapielőtt följelentette a honvédpáncsnokságnál, mely a nyomozást már megindította.

— **Armuth borai.** A székesfejérvári rendőrkapitányság tegnap hozott végleges ítéletet *Armuth Lajos* bormagykereskedő sokáig húzódtat ügyében. A miniszterium mint legfelsőbb fellebezési forum tudvalevőleg felmentette *Armuthot* a hamis bor gyártás vádjá alól és megsemmisítette a kapitányság ítéletét, mely *Armuthot* 14 napi elzárással és 150, illetve 100 forint pénzbüntetéssel sújtotta volna. Az állandó országos borvizsgáló szakértő bizottság többször fölszólította a székesfejérvári főkapitányi hivatalt, hogy a kérdéses borokból többet küldjön mutatóba, mert abból a 1/2-1/2 literéből nem lehet a minőséget pontosan megállapítani, de mintán a főkapitányság, a többszöri felhívásnak sem tett eleget, a bizottság kénytelen volt a beküldött mennyiség megvizsgálására szorítkozni s megállapította, hogy a bor vizen kívül más tiltott anyagot nem tartalmaz. A kapitányság ehhez képest *Armuth Lajost* 25 forint pénzbírságra ítélte.

— **Lics Pista jubileuma.** Szerdai számunkban megírtuk volt, milyen szomorú véget ért

Bernáth Károlyné csacsija. A jeles állapot egyetlen képviselője volt nemének Fejérvár városában s ép azért mindenki gyöngéden csak „ojtott nyul”-nak emlegette. A kik közelebből ismerték a szelid állatot, teljesen kizárták állították azt a föltevést, hogy talán életuntságból öngyilkosságra vetemedett volna s a salétrom-utczában nyílt titokként emlegették, hogy a csacsija gaz gyilkosság áldozata lön. A sötét gyanyu élénk tápot nyert egy kopott mándliban, melyet a kilakoltatott istállóban találtak s melyben a szomszédok *Lics Pista* akasztófávirág tulajdonára ismertek. Most már egészen bizonyos volt, hogy a hű jószágot ő akasztotta föl a szederfára. *Lics Pista* különben is már jól ismert alak a rendőrség előtt, mert éppen most Urnapor mult 3 éve, hogy egy Galamb-utcai koresmában írto verekedést rendezett néhány katonai társaságában a békésen iddögáló polgárok között. A fejérvári törvénszék ezért 2 és félévi fegyházbüntetést szabott rá s az ítélet most került volna a kuria elé. Azóta is már számtalanszor vendégszerepelt a városközi kóterban s most, hogy a szármagyilkosság dolgában idézést kapott, megint el lehetett készülvé egy kis elmarasztalásra — nem is számítva a feje fölött függő harmadfél esztendő. *Lics Pista* ennek következtében annyira elbusulta magát, hogy a meghívás daczára sem ment el a kapitánysághoz... Tegnapelőtt, Urnapján délután két gyereket szélpuskához való bodzáogat koresett a budai-ut végén levő, ugynevezett „Halesz” erdőcskében, midőn nagy rémületikre az erdő legcsűrűbb helyén egy jól megtermett fa egyik ágán valami emberi alakot láttak alácsüngen. Azonnal a rendőrségre szaladtak és jelentést tettek a látottakról, mire *Polczner Péter* alkaptány *Szilágyi Ferencz* rendőrbiztonnal és megfelelő segédlettel kivonult a zöldbe. A hatóság emberei mérsékelt meglepetéssel konstataáltak, hogy a levegőben hímáldozó alak nekik voltaképpen régi jó ismerősük: *Lics Pista*, a ki hidegvérrel párosult ravasz furszaggal olyanformán játszottta ki őket, hogy megszökött előlük a másvilágra, a hol már nem érheti el a földi igazság büntető keze. Éppen ezen a napon volt harmadik évfordulója galamb-utczai vérengzésének, ugyan szépen jubilált! Önmagához méltóan végezte be változatokban gazdag életét. A magát saját kezével büntető suhanok még csak 21 éves volt és szüleit mindenki derék, becsületes embereknek ismeri.

— **Veszedelmes kutya.** (A főkapitány figyelmébe.) Ezutal nem a veszett kutyákról szól az ének; azok már végre kiszenevedtek, hanem még egyre akadnak a közbiztonságot élenken veszélyeztető házőrző komondorok. Ilyen van egy a kórház-utczai *Langmár* koresmáros tulajdonában, mely veszedelmes volta daczára, állandó szabadságot élvez. Ma vettük a panaszt, hogy ez az eb a ház előtt békésen járó-kelőkét, felnőtteket és gyermekeket megtámadja. Fölhívjuk a főkapitány figyelmét erre a körülményre, mert ha már a pótdóidohogy sem akar apadni, sőt inkább évről-évre növekszik, legalább annyit tegyenek meg viszont a mi érdekünkben, hogy ilyen kutyákat a tulajdonosok nappal megkötözni kényseriteszenek, mert elvégre is mindenki kényes a maga testi épségére. Elég baj az, hogy széles időben por, — illetve szemét ellen védő szemüvegeket viselni, iható vizért a harmadik határba fáradni, a sár és piszok miatt pedig a lehetőséghez képest fiakkeren járni vagyunk kénytelenek, hát legalább azt ne kívánják tőlünk, hogy az utczákön dorongokkal vagy lövő fegyverrel kelléssék megvédelmezni az ilyen fenevadak által komolyan veszélyeztetett porhüvelyünkét.

— **Szédurrant mozsár.** Szerencsétlenül végződött *Várpalotán* az urnapi paradé. Az ünnep délelőttjén ősi szokás szerint mozsarakat szoktak sültögetni, melyeket a vár előtt levő téren ásnak le a földbe s a tűzéri teendőket már tizenhat év óta egy kiérdemesült város-hajdu, *Szeivolt József* teljesíti. Nem lehet tudni, a mozsarak sülteknél-e már az öregeséget, vagy pedig a töltésnél volt a hiba, csakhogy kettő szédpukant s a szerterepülő vasdarabok egyike *Kása József* hajdu lábát sértette meg, egy nagyobb darab pedig egy zöldségáruló asszony kezét szakította le s a felső testén ejtett

életveszélyes sebet. Szerencsére a nép a templomban volt s a piacon ez időtáiban kevesen jártak, különben a robbanás még több bajt okozhatott volna.

— **Büki Nagy Lajos.** Ennek a jóhangzásu névnek a tulajdonosa nem miniszteri fogalmazó és nem jogtudományi író, sőt még csak nem is tartalékos huszárszáz, hanem egy jó családból való, de elzüllött fiatalember, a ki jelenleg a székesfejérvári állami javító-intézetben a cipészmesterséget gyakorolja. Lajos a minapában valami csinyt követett el, a mi ugyan nem válik becsületére egy jó familiából származó ifjunak, még ha a javítóiban is tartózkodjék legyen s a büntetéstől való félelmében bucsu nélkül távozott az intézetből. Körözötését rögtön elrendelték, a mi azonban teljesen fölöslegesnek bizonyult, mert tegnapielőtt este *Eből* munkafőlglyvelő az utczán elcsippte és viszszevezette szeretett kollégái közé.

— **Talált hulla.** E hó 3-án *Drexler János* urodalmi erdőőr az *alcsuthi* erdőnek *Vizállás* nevű tisztán levő szénapajtában egy hullát talált. A járásorvos véleménye szerint a hulla mintegy 5-6 hét óta heverhetett a széna tetén s hogy ennyi idő óta észre nem vették az annak tulajdonítható, hogy a pajtát igen ritkán látogatják. Az ismeretlen és ruházatról ítélvé, a munkásokoztályhoz tartozó férfi hulláját eltemették az *alcsuthi* temetőben.

— **Kath. sajtó üldözése.** Az olasz kormány eddig a következő katholicus lapokat tiltotta be: „*Osservatore Cattolico*” (Milano), „*Unita Cattolica*” (Firenze), „*Il Berico*” (Vicenza), „*Il Campanone*” (Bergamo), „*Voca di Novara*”, „*Il Citadino*” (Mantua), „*Il Risveglio*” (Arezzo), „*L'azione Cattolica*” (Reggio Emilia.) Ez a betiltás a szerkesztői és szerzői személyzeteket teljesen földönfutókká tette. Hány családnál köszönt be ezáltal az inség és nyomor?

— **Zarándoklat Lourdesbe.** Indulás 1898. július 8-án. Visszaérkezés július 24-én. Utirány: Budapest—Bécs—Linz—Salzburg—Innsbruck—Witten-kegyhely; Landeck—Buchs—Zürich—Einsiedeln-kegyhely; Olten—Genf—Macon (Parrey le Monial kegyhely); Lyon—Toulouse—Lourdes. Vissza: Marseille—Genf—Zürich—Landeck—Bécs—Bpest. Részvételi árak 9 napi teljes ellátással: I. o. 245 ft, II. o. 185 ft, III. o. 105 ft. Részletes felvilágosítást a zarándoklat vezetője: *Dömötör Gedeon* plebános ad, Budapest, II., Bomba-tér 10. sz.

Törvénykezés.

A mulatság ára. Még a telen mult esztendeje, hogy *Cseh György Világos* majorbéli cseléd ember átment a szomszédjához disznót ölni. A nagy munkára következő estén meg is tartották a tort annak rendje és módja szerint, a hova hivatalos volt az asszony is, már mint a *Cseh György* felesége. Mielőtt elindult volna, jól befutott a bubos cserépkályhába, hogy meg ne fázson valamiképen a két apróság, aztán rendre elaltatta őket szépen s csak egy tért át a vendégségbe. De szerető anyai szívének nem volt soká egy helyben való maradása, egy félóra múlva hazatekintett s megállt az ablak alatt hallgatózni, vajjon rem ébredtek-e föl az ártatlanok. Hogy aztán semmi neszüket nem hallotta, megnyugodva tért vissza. Később aztán átküldött egy legényt, megint egy félóra múlva egy másikat; az sem hallott sirást, hanem azt jelentette, hogy valami füstszagot érzett kiáradni a bezárt szobából. *Cseh Györgyné* erre rosszat sejtve haza szaladt, fölszakította az ajtót, de alig tudott gyertyát gyújtani abban a füstel telt szobában s hogy aztán körülnézett, rettenetes volt az ő ijedsége. A két kis gyermek ott feküdt az ágyon megfulladva, holtan... Hát nem hiába volt az aggodalma, keserves sirásra vállott a jó kedve; két gyermeke életébe került az az egy kis óra, a mit odaát töltötte a vigadók között. Hiába volt most már a jajgatása, azokat a szelid, mosolygó szemeket föl nem nyithatta sem a rájuk hulló könnye, sem a simogató keze. Eltemették másnap egy sirba, egyszerre mind a kettőt. A boldogtalan asszonynak nem volt azóta egy

vidám percze, egy nyugodt éjszakája, ráadásul még törvénybe idézték, illetven szörnyű nehéz váddal: gondatlanságból okozott emberölés... Ma tettek fölötte igazságot a törvénybeli bírák és meg kell vallani: bölcsen ítélték nagyon, mert a szívük sugalta az ítéletet. Te-kintetbe véve az enyhítő körülményeket, a székesfejvári kir. törvényszék az e hó 7-én tartott végtárgyaláson Cseh Györgynét föl-mentette.

Pohár között. Egy szép vasárnap délu-tán vigan mulatott a falu népe a *polgárdi* vendéglőben, Már mint rendszeren történni szok-tott, összetűzték a legények. Egyik szó a má-sikat érte, mígnem Kovács Mihályt elfutotta a méreg és rátamadt *Csantik* Istvánra. A többiek közelbépték, hogy szétválásszák a dulakodókat s a két *Csapó* fiúnak sikerült is a jószándéku beavatkozás, hanem az indulatos legény rette-netes dühében ekkor a békitők ellen fordult s egy kezébe akadt doronggal úgy föbbölintotta a *Csapó* testvérek apját, hogy az öregből majd-nem kikiváncozott a lélek. Sokáig tartó kinó-pás után fölpült ugyan valamennyire, hanem örökös emlékezetképpen teljesen megbőntult a bal oldalára. E hó 7-én volt az eset végtár-gyalása a veszprémi törvényszék előtt, mely a garázda Kovács Mihályt egy évi börtönre ítélte. Az ítéletet egy a vádlott, mint az ügyész meg-fellebezték. Érdekes volt az öreg *Csapó* vallo-mása, a ki úgy nyilatkozott, hogy egész sze-rencsétlenségében az bánja leginkább, hogy most már beinasága miatt nem tudja kedve sze-rint élvezni a jóféle italt, mivel semmiféle tápláléknak nem érzi az izét. Egyébként meg-bocsájtana az ellene vétett Kovács Mihálynak, de ezt nem tudja megbocsájtani soha. Hát az bizony elég keserves állapot.

INNEN-ONNAN.

Kirándulás Péthre.

- Azt mondja a minap a szerkesztő: — Antoniusz, írjon már egy jóra való tárczát. — Miről írjak? — mondom.
- Hát azt már nem mondom meg. Keressen témát és találni fog. Csak mentől több »zöld« legyen benne, mert ilyenkor azt szeretik, hanem maga az írás ne legyen az.
- Helyes, — szóltam. Hanem itt egy kis baj van. A mit eddig megírtam, az mind csupa igaz történet, a mi velem, vagy másokkal valóban meg-esett. Azonban már egészen kifogytam az emlékek-ből s valami különös hangulatra volna szükségem, hogy eszembe jusson valami, itt az új lakásban pedig hiába várok arra... Kávémérés, pecsétstíztító intézet...
- Busan lehajtottam a fejemet.
- Menjén a zöldre — mondta részvétellel a szerkesztő — ott majd talál.
- Nehezen. A Sóstó csupa por és a béka-kuruttólástól nem hallom a fületülem szólását. A Vörösmarty-liget kicsiny s a gereksivalkodástól nem értem meg saját magamat. A Zichy promenádtó, sőt ott még a dadák is visítognak. A Rózsáskert még edzettebb idegeknek való...
- Még lejjebb hajtottam a fejemet és nagyot sóhajtottam.
- A szerkesztő elérzékenyült.
- Menjén vidékre szegény barátom, — sut-tocta megindultan.
- Gyalog? — kérdeztem, föl sem emelve a fejemet.
- Dehogyan gyalog. Vonaton, akár a gyors-vonaton.
- Szerkesztő ur nyilván tréfálkodik. Sőt tovább megy. Gunyt űz a szegénységemből.
- Mennyi előleget adjak? — szolt ő kitérően, de melegen.

Megszektem a kéjtől s szemem csillogva szegeződtek a szerkesztő arcára, mely e percben valami sugárzó glóriával övezettnék tűnt föl előttem. Az a jó tulajdonságom van, hogy a hasonló rázkódtatások egyáltalán nem képesek ájulásba ejteni, inkább föl-villanyoznak.

— Husz forint elég lesz — jelentettem ki meggőződésel.

Megkaptam.

Ugyanazon nap déli harangszó után az apáca-utcában járok egy kevésbé föltűnő ifjut láttak lihegve igyekezni a rekkenő melegben a pályaudvar felé, a kinek újjat gyémánt gyűrű, gomblyukát pedig virág nem díszítette. De pénz volt s ez a fő.

Az az ifjú én voltam.

Nem bocsájtokozom az utazás részleteibe, mert a péthi utat sokan megtették, tehát eléggé ismeretes a nagy közönség előtt. A zichifalvai állomáson én is láttam azt a szépséges leányzót, a ki minden von-nat érkezekor ott rejtőzködik a nyíló rőzsabokrok között és én is úgy találtam, hogy egészen odaállik. S csak úgy nem tudtam meg, hogy ki az, mint azok, a kik emlegetni szokták.

A vonat élesen, hosszan füttyentett — mint Beniczky né mondja — és én kiszálltam Péthen. Ha husz forint van a zsebemben, éppen nem vagyok hajlandó mindent szépnék vallani, mivelhogy olyan-kor egy kissé követelő vagyok, de ezt a vidéket gondolatban habozás nélkül Arco fölé helyeztem, melyet ugyan még soha sem láttam s nem is gon-dolom, hogy odajussak valaha. Talán éppen azért.

Egy veranda van az állomás épületéhez ragaszva, hasonló egy nagy kalitkához. A rácsos oldalát befutja a vadszőlő s körülötte apró fenyő-bokrokcskákat ől át a sok szines virág. Nagyon ked-ves hely ez, kedvem lett volna ott megpiheni egy kicsit, de ettől két ok visszatartott. Először; még nem voltam elfáradva, másodsor: alapos volt a gyanum, hogy itt aligha mérnek sőt; hát csak tovább eres-keitem a völgybe.

Ha a fejevári utcának járok, gyakran óhaj-tom vajha ne lennék kénytelen lélekzetet venni, itt pedig nem győzők betelni a friss levegő illatával. Már azért is érdemes idejönni. Ilyennek képzelem a vidéket a hol Kisfaludy a Bologd Szerelmet írta. A mohos sziklák, a vadvirágos rét, a csöregedő patak mind él, mind meg van itt a mosolygó ég alatt és egy érzi az ember, hogy megnyílik a szive mert a szem nem képes betelni ennyi gyönyörűség-gel. S jó, ha csak a szív nyílik meg s a hogy kapja, úgy befogadja és meg is tartja ezt a búbajt; de van-nak a kik szavakat keresnek hozzá, hogy kifejezhe-sék; fűzját — mert az itt fölös számmal található — hogy arról ágat törvén, dalba önthessék... Azt hiszem a lapunkat megistizelő kedves, ifju poéták jórészt itt szerzik az impresszióikat.

De megbocsájtom nekik, mert megértem, hogy itt nótás kedve támad még annak a korrektségre em-bernek is, a kinek becses idejét a köznapokon telje-sen a rövidáru üzlet vesz igénybe. Csak azt nem tudom megérteni, mért hogy olyan kevesen keresik fel ezt a tündérvölgyet.

Mert bizony többen is lehetnék.

A rendes nyaralók még nem érkeztek meg; ezek csak olyan futó vendégek, mint Schuller, a korcsmáros mondja. Természetesen németül, mert magyarul még csak káromkodni tud a jámbor. Szerencsémre tolmácsom akad a fűrge másodpinczér személyében, a ki azelőtt Palotán hármónikkal kereskedett. Schmeidger us — mert így hívják a kiváló férfit — kintűn balneológus s mint beavatottaktól hallottam, hervadhatatlan érdemei vannak a fűrdő felvirágoztatása körül, a mennyiben a tyukszemirtást, azt a hazánkban oly elterjedt, hasznos iparagat az ő kezdeményezésére honosították meg Péthen.

Az ital is meglehetősen, ámbár határozott izlés-telenségre vall, ezt közvetlen a tyukszem után emli-teni. Addig ingadoztam a kőbányai sör és a pusztavá-mi bor között, míg a sors az utóbbi javára döntött. Ezt azonban nem kell szőszerint venni, mert az illen-dőség szabályait szigorún szem előtt tartottam s csak késő éjjel után voltam hajlandó elérzékenyülni, mikor a környékbéli molnárokkal meg a cigányokkal egye-dül maradtam.

Mivel már cigányokat említettem, nem mehe-tek tovább a nélkül, hogy megdicserjem ezt a jobb sorsra érdemes bandát. Átkozottul vékony a kere-setük, hanem azért úgy huzzák, mintha csupa lous d'or hullana a tányérjukra. (Szándékosan említtem lous d'or-t, mert zsenge ifjúságomban valósággal fal-tam a Montepin regényeit, melyekből csak ez az egy szó maradt meg az emlékezetemben.) Mondom, ezek a cigányok a sörszágtól meg az ugnevezett balzamos levegőtől valószággal megrészegülve, valami rendkivüli önkivületben (ha csak lehet, magyarul beszélnek) huzzák azokat a vérpezsdítő magyar nótá-kat, melyeknek hallatára szint úgy ágaskodik ben-benünk a mulató kedv.

Háromféle cigányt ismerek, természetesen a fő osztályokat érve. A válfajokat nem részletezem.

Az első a nagyvárosi frakkos, lakkipőcs cigány. Ez csak a pénzre utazik, inkább az asszonyok kedvét keresi, azért hidegen hagyja az igazi szittyza vért. A harmadik faluvégén születik, ott is hal meg s ha egyéb keresete nincs, vályogvetésre meg ürgeöntésre vetemedik. Ebben nincs igazi művészi érzék, a he-gedűje is rongyos, mint maga s még az a szokása is megvan, hogy a legvigabb nótát is olyan keser-vezen adja ki, mintha a tulajdon édesanyja temeté-sére muzsikálna.

Azért, hagyjam utóljára a másodikat, mert ez az igazi Nem az a kényszeredett alak, mint a vályogvető snem olyan puha, arisztokratikus, mint a lakkipőcsben járó, de ez utóbbival annyiban megegyezik, hogy nem dol-gozik soha, semmiféle nyomászató körülmények kö-zött sem. Ez képviseli a cigányok főosztályaiban a dsentrít. Huzza a szívéből; a jókedvéből vagy a keservéből, mint a ki érzi, hogy az a száraz fa neki mindene; a tőkéje, a szerszáma, a vetése; s azért is, mert tudja, hogy szivesen hallgatod. Ha vigan vagy, hátrahuzódik, csak a szemével kacsin feléd s. úgy játszik, de ha a bánatodat látja, melléd áll, mintha előzni akarná tőled a bánatot, vagy részt venne belőle s úgy huzza a fűledbe, míg kicsordul a könnyed s megkönynebulisz tőle.

Ez az igazi cigány, a mi lelkünk igazi ismer-ője... Ilyenek vannak Péthen.

Szép leánya van a német csárdásnak, hanem nagyon halavány szegény, szinte megsajnálja az em-ber. Azt mondja valaki mellettem, hogy a szerelem bánja. Bár tudnék a nyelvében — gondoltam — majd megmagyaránznám neki, hogy egyik szerelemnek csak a másik lehet az orvossága. Szinte megesik a szivem, a hogy azt a gyöngye kis teremest nézem. Olyan mint a korán kifleslett hervatag hóvirág, mely vágyik a meleg nap sugar után... és — nem segíthetek rajta. Pedig megtanulnék a kedvéért németül, ha tudnám, hogy a fáradságom nem hiába lézen...

A csárda udvarán, a folyó karfája mellett me-zitálos gyerekek ácsorognak. Arválnyájhat árulnak meg vizi nefelejcsot, — kinek mi tetszik, ugyan vá-logathat a kettő közül. A nefelejcs bokkréták lassan-kint az asztalokra kerülnek a szép asszonyok elé, az árvalányhaj pedig a kalapokra. Én is magamhoz váltok egy csomót és föltűzöm a kalapomhoz. Arra aztán egyszerre betyáros kedvem kerekednék, ha eszembe nem jutna siralmas árvaságom, a mit csak itt, a yigadók között tudok érezni egész mivoltában...

És a cigány, mintha eltalálta volna a gondolata-mat, rázendít, hogy:

„Csak egy kislány van a világon...”

Az, az. Mindenki csak egy, a kit neki ren-delt az Isten. De hát az enyém hol van?...

Fölkelek és lassan, révedezve megindulok a fák között. Alkonyodik. A nap már lehajlik a rét fölött s az árnyák lassan befogja a mohos sziklákat, onnan aztán szétterjed a völgyben, mintha lefogni akarná a virágok szeméit. Az erdő felől valami epedő nótá hangját hajtja ide a szellő s csicsergő madarak szállnak fölöttem haza, a fészkeikre. Milyen jó volna most kettesben járkálni itt a reszkető lombok alatt, csöndesen, szótlanul, a levelek beszédét hallgatva és egymás szemébe nézve, míg csak be nem sötétedik. Aztán összesimulni, mint az ágon a páros madár s együtt keresni az égen páros csillagot... Majd, mikor már a nevüket kiáltják, még szorosabba fogni a kart, megkeresni azt a vágyó ajkát s összeforni egy hosszú, édes csókban, mintha az utolsó lenne; aztán futni vissza a lengő papírlámpák felé, a hol már nyugtalan várakozik a mama.

Ez lenne az igazi élet! De így!?...

Bizony csak egyedül térek vissza a sétából. Már a tánc is befejeződött (igaz, majd elfelejtem, hogy itt táncolni is szoktak) és mindenki siet, hogy le ne késsén az esti vonatról.

Majd csak nem magam maradok, de maradok mégis. Ugyan mért menjek én? Hova? Hivott valaki? Nem. Senki.

Csak egyet sóhajtok, de akkorát, hogy három-nak is beillenék. Hívós is kezd lenni idekint.

Odaszólók a cigányoknak.

— Egy kettő! Befelé a csöndesbe. Oszt' hadd szóljon az a két személyre valót!

Antoniusz.

*) Még se' írt tárczát a semmirevalót! Szerk.

Közgazdaság.

Ipari és mezőgazdasági tanács.

Az osztrák hivatalos a napokban fontos új intézményt mutatott be: az ipari és mezőgazdasági tanácsot. A tanácsot a kereskedelmi és földművelési ministeriumok kebelében állítják fel és hivatása lesz véleményét nyilvánítani mindazon kérdésekben, melyek a mezőgazdaságra és iparra vonatkoznak.

Az új tanács jelentősége összeállításában rejlik. Napjainkban, a mikor a gazdasági élet minden terén az állam, a kormány közvetlenül és közvetve uralkodó jelentőségű, a kormányhivatalnokok, a miniszteri tanácsosok, osztálytanácsosok, titkárok, fogalmazók és tutti quanti, a kik kiteszik összesen a bürokráciát, döntenek azokban a kérdésekben, a melyek a mezőgazdát, a gyárost, a kereskedőt legfontosabb életkérdéseikben érdeklik. Ez a bürokrácia dönti el bécsi vagy budapesti parkettás irodáiból, hogy például a szőlőművelés rekonstrukciójáról milyen intézkedések szükségesek, vagy hogy az iparostanócok oktatását hogyan kell berendezni, miképen, lehetne kiviteli kereskedelmet létesíteni a Balkán-félszigetre, vagy hogyan szervezzük a termelési szövetkezeteket. Olyan kérdéseket, melyek legszorosabban összefüggnek a gyakorlati élettel, a miniszteri bürokrácia végzéseivel intéznek el. Amde az élet követelményei többnyire nem illeszkednek a nagy gonddal megcsinált hivatalos rubrikákba, mert a kik intézkednek, nincsenek érintkezésben azokkal, a kiktől intézkednek. A kik mezőgazdasági ügyekben határoznak, a gazdaságot csak írásos jelentésekből no meg legfeljebb hat heti nyaralásukból ismerik úgy, a hogy; a kik döntenek a petroleumvám felett, soha életükben nem látták egy petroleum-finomítónak talán még füstölő kéményét sem, és így még diészeretere válik a bürokráciának, hogy nem követ el több baklövést, mint a mennyiről a gyakorlat emberei lépten-nyomon panaszkodnak. Arra pedig, hogy ezek a lelkiismeretes, pontos bürokraták, a kik naponta hat órát töltenek az iroda négy fala között és elintézik „ügyszámaikat“, impulzust adjanak, irányítsanak, gyakorlati eszméket megpendítsenek, vajjon mennyi lehet a kilátás? A bürokrácia érzi azt a gyengeségét, hogy nem tud megbirkózni a feladattal, melyre vállalkozott és különböző módokon próbál segíteni magán: szaktestületek véleményeit kéri ki, a szakajtót tanulmányozza, egyes fontos kérdésekben szaktanácskozmányt hív egybe és ilyen módon érintkezik a gyakorlat embereivel, a reális élettel melytől a bürokrácia négy fala bástyázza el. Persze ezek az eszközök csak toldás-földés. Legjobban látni ezt a minduntalan egybeüelő anketéknél. A szakemberek ilyenkor kiöntik mindazt a tanácsot és panaszt, a mi a legkülönbözőbb tárgyakról beéjtük szorult és a nagy „eszmehalmaz“-t a hivatalos körök, miután azt megemésztetni nem tudják, szépen ad akta teszik.

Az új tanács, melyet az osztrák kormány felállít, e részben sikerült alkotás. Tagjainak kisebb része kerül ki a hivatalnokokból, nagyobb része a mezőgazdasági, bányászati, erdészeti egyesületek, iparkamarák, országos gazdasági bizottságokból kerül ki, tehát oly férfiakból, a kik abban a körben élnek, a melyről intézkednek. Ez a tanács nem határoz, csak véleményt mond. De véleményt mond minden gazdasági kérdésben és így a gyakorlat emberei közvetlen befolyást nyernek nemcsak egyes anketék alkalmával, hanem állandóan a gazdasági ügyek intézésére.

A mit különösen ki akarunk emelni a tanács szervezetéből, az, hogy Ausztriában e nagy-iparos-államban, a mezőgazdaság és ipar érdekei teljesen egyenjogúak. A kormány különös utasítást a mezőgazdasági osztálynak nem adott az iránt, mily irányban működjen. Teljesen szabad kezét hagyja a mezőgazdaság szakfőfiai-nak, de a Fremdeblatt, mely minden ezüfölet daczára még most is leginkább tükrözi vissza a kormány nézeteit, sejteti, hogy a tanács mezőgazdasági osztálya első sorban az általános

országos fogyasztási és értékesítési szövetkezetet fogja létesíteni, a milyen szövetkezet Németországban segíti elő a mezőgazdák boldogulását.

Az ipari szakosztály feladata hármas:

1. A vámtarifa módosításainak és újjaszerkesztésének, valamint az új kereskedelmi szerződések megkötésének anyagát előkészíteni. Ez a tanács fogja teljesíteni odaát azt, a mit nálunk a kormány az iparkamaráktól és szaktestületektől vár, a kire express ráparancsolt, hogy június 15-ig mondjanak véleményt a vámtarifa szerkesztésénél mit kell figyelembe venni. Egyelőre ugyan az osztrák kormány abból a hipokritikus felfogásból indul ki, hogy a tanács készítse elő a közös-vámtarifát, de úgy hisszük, hogy esetleg az önálló-vámtarifa szerkesztésénél a tanács szerepet fog játszani.

2. Intézkedések a kivitel fellendítésére. Az osztrákok, a kik félnek a magyar piac elvesztésétől, újabban nagyon követelik a kivitel fellendítését s e tanácsban állandó kiviteli szaktanácsot teremtettek.

3. Az ipari, termelési viszonyok általános fellendítése.

A tanács kettős beosztásának célja az, hogy mezőgazdasági és ipari érdekek mindenkör összeegyeztessenek és így lehetőleg elkerüljék azt, a mit például az anketéken tapasztalunk, hogy a gyárosok, iparosok tekintet nélkül minden más érdekekre sürgetik kívánalmaikat.

Gabonaárak.

— Piaci árak 1898. június 8! —

Buza	11:50 — 12:00
Rozs	8:00 — 8:50
Árpa	6:50 — 7:00
Zab	— — —
Tengeri	6:00

Mű-selyem-szövet

festőde és vegyészeti ruha-tisztító intézet.

Sz.-Fejérvár, Szt.-István-utca 3. sz. a.

a Sz.-István templommal szemben.

Minden e szakmába vágó ruhaneműek

UJRA FESTÉSRE + + + +

+ + + vagy TISZTÍTÁSRA

ugy a legfinomabb szőrmék, glacze keztyük stb., csipke függönyök vagy bármilyen tárgyak elvállaltatnak.

Gyászruhák

haladéktalanul a legutányosabb árban, felelőség mellett eszközöltetnek.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve kész szolgálja

Papp Károly.

BUTOR ÜZLET ÁTHELYEZÉS!

Alulírott tisztelettel értesíti a n. é. helybeli és vidéki közönséget, hogy eddig

Sas-utczában levő butorraktáromat

február 1-től kezdve

(Buzapiacz) Simor-utca 2. sz. a. emeleti helyiségbe

helyeztem át, hol dus választékban mindennemű asztalos-, kárpitos- és esztergályos-butorokat, ugyszintén tükröket, képeket, madraczokat, Thonet-féle hajlított székeket és egyéb butortárgyakat szabályos, szilárd és izlésteljes kivitelben, jótállás mellett rendkívül jutányos árakban kaphatók; nemkülönben vállalkozom e szakmákba vágó bármelynemű új vagy átalakítási és javítási munkákra, helyben ugy mint vidéken lehető legjutányosabb árak mellett.

A nagyérdemű helybeli és vidéki közönség becses pártfogásáért esedezve

Kiváló tisztelettel

ID. FÜSTÉR IMRE,

butorgyáros és kárpitos-mester Sz.-Fejérvár.

Eladó ház.

Egy 8—9 évig adómentes 1000 frtot jövedelmező ujonan épült

HÁZ

nagy udvar, kert és kütűnő ivóvizet szolgáltató

kuttal, istállóval — szabad kézből jutányos áron

ELADÓ!

Tudakozódhatni Szirkovits G. M. Kossuth-utczai üzletében és a háznál Zöldfa-utca 17. szám alatt.

Szigeti J. fényképész

tapasztalván, hogy a székesfejérvári és megyei nagyérdemű közönség Budapesten keresi fel fényirdájában a mi — különösen ha az egész család fényképezettette magát — költségek lévén, elhatározta, hogy febr. 16-tól kezdődőleg minden hét szerdáján Székesfejérvárott fényirdájában személyesen eszközli a felvételeket.

Kéri azonban az igen tisztelt közönséget, hogy méltóztassanak azok, kik a felvételeket szerdán ohajtják eszközöltetni, ezt már a hét folyamán

Kossuth-utca 5. sz. fényirdájában előzetesen bejelenteni.

RODE IMRE

Uri és női divatüzlete Székesfejérvárott,
Nádor-utca 17. szám.

A mélyen tisztelt vevő közönség b. figyelmét bátorodom felhívni az alant felsorolt árukra, melyek új üzletemben nagy választékban legjobb minőségben olcsó árakon szerezhetők nálam be, u. m.:

Férfi kalapok:

férfi kemény kalap fekete 2.- 3.- 3-50
férfi puha kalap színes 1-50 1-80 3.-
férfi puha kalap fekete 1-60 1-80 3.-
férfi puha kalap Loden 1-20 1-50 1-80
gyermek kalap minden színben 75 től 1-50

Férfi siffon ing:

sima elővel gallér nélkül 1-20 1-50 2.-
szeg. elővel gallér nélkül 1-50 1-80 2-20
himzett „ gallér nélkül 1-80 2.- 2-40
batiszt „ gallér nélkül — — 2-20
selyem „ gallér nélkül — 2-20 3.-
férfi gallér fehér és színes 12 drb 2 frt.
férfi kézelő fehér és színes 12 pár 4 frt.
Creton gy. ing gallérral —90 1-20 —
siffon gallér nélkül 1.- 1-20 —
férfi lábra való köppér —80 1.- 1-20
férfi lábra való atlas damask 1-30 1-60

Zsebkendők:

iél vászon színes széllal 1-20 1-50 1-80
czerina vászon színes széllal 2-40 3.- 3-60
fehér vászon és batiszt 3-50 4-50 5-50
gyermek Clott esernyő —90 1.- 1-20
férfi Clott esernyő 1.- 1-20 1-50
félselyem esernyő 1-80 2.- 2-20

Reklam nyakkendők:

Legdivatosabb formákban 15, 20, 25 kr
Legdivatosabb form. selyem 30-tól 1-50

Bőrkeztük, elismert legjobb gyártmányu

férfi- és női- minden létező színben párja **1-20** frt.

Nagy választék férfi, női és gyermek-harisnyákban, továbbá válfűzők, csipkék, szallagok, kötő és horguló pamutok, csipke függönyök és minden e szakmába vágó rövidáru czikkben.

Hirdetések

felvételnek kiadóhivatalunkban jutányos áron.

!! Butorvásárlók figyelmébe !!

SIMON LAJOS

asztalos és kárpitos butorraktára,
SZÉKESFEJÉRVÁR, KOSSUTH-UTCZA 6-IK SZÁM,
(a posta átellenében.)

Ajánlja a n. é. helybeli és vidéki közönségnek saját készítményű butoraival berendezett üzletét, hol dus választékban kaphatók fényezett és matt háló-, ebédlő és szalon szoba butorok, továbbá

diványok s ottományok

mindenféle alakban. Képek, fali és pipere tükrök, márvány és falappal. Ebédlő és nádszékek, függönytartók, matracok, lószőr és tengerifüvel tűmve — a legolcsóbb árban kaphatók. — Továbbá elvállal mindennemű **asztalos és kárpitos munkák javítását és átdolgozását, új butorok készítését a legjobb divat szerint.** Ugyszinte ruganyos matracok és rolleták készítését

a legutányosabb áron gyorsan és pontosan teljesít.

ULLMANN ÉS WEISZ

Székesfejérvár, Nádor-utca 4., zirci templommal szemben.

A t. vevőközönség becses figyelmébe ajánlja:

Toll és selyem **LEGYEZŐIT**, gyémánt imitatio **ÉKSZEREIT**, legjobb divatu gyöngy és selyem ruhadíszait.

SZALLAG-, CSIPKE-, BÁRSONY- és ZSINOR-DISZEKET

Valódi francia kézimunka és kötő anyagok, felülmulhatatlan francia szabású **mellfűzőit**. Színtartó angol **batiszt zsebkendő** tuc. 1 frt., (alkalmi vétel.)

Nagy választék

minden izlésnek megfelelő utolsó divatu angol napernyők és antucasban.

FÉRFI ING, GALLÉR és NYAKKENDŐK

a legdivatosabb és legjobb kivitelben nagy választék.

Szappan, illatoser. eszények, szivar és szivarka táskák szolid kivitelben.

ANGOL LINOLEUM és VIASZKOS VÁSZON GYÁRI RAKTÁR.

SZABPTT ÁRAK!

Kiváló tisztelettel **Ullmann és Weisz.**

STEININGER SANDOR divat-, vászon- és szőnyeg-üzletében

Székesfejérvár, (Pollák czipésszel szemben)

a tavaszi idényre a legdivatosabb női szövetek, női és gyermek felöltők megérkeztek és azok meglepő olcsó árakért adának el.

Vászonneműekben szintén nagy választék.

1 vég vas vászon 30 rőfös kitünő minőség ezelőtt 7 frt 50 kr	most 4 frt — kr.
1 „ kanavász 30 „ „ „ „ 7 frt 50 kr	most 3 frt 80 kr.
1 „ Rumburgi 50 „ „ „ „ 25 frt — kr	most 8 frt 50 kr.

Kérem a tisztelt közönség szives pártfogását, az elismert szolid és jutányos kiszolgálásról már előre is biztosíthatom.

Tisztelettel

STEININGER SANDOR.